

Zlatá bář je dílem šikovných ruských pokrývačů

Na podzim loňského roku byly zahájeny práce na pokládce krytiny kopule pravoslavného kostela svatého Alexandra Něvského. Nalezli byste jej v evropské části Ruska v Povolží, v Kamenském rajónu Penzenské oblasti. Pokrývačské práce trvaly tři týdny a ještě před koncem roku byly dokončeny, poté byl na věži kostela instalován zvon. Použitou krytinou jsou šablony tvaru kosočtverce z nerezové oceli tloušťky 0,5 mm s povlakem nitridu titanu.

Před samotným započatím prací bylo nutno provést řadu měření a svařování. Jako první bylo provedeno kontrolní měření obvodu zděné válcové věže zvonice (10,33 m) a taky obvodu kovové

konstrukce kopule (9,39 m). S ohledem na zjištěné údaje bylo rozhodnuto o novém řešení spodní části kopule, která měla být původně lemována ozdobnými kovovými prvky.

Římisa pod kopulí má tloušťku 150 mm, čemuž byla přizpůsobena svařovaná nosná konstrukce kopule, která má v tomto místě obvod 11,37 m. Svařečské a pokrývačské práce na římse kopule trvaly řemeslníkům celé tři dny. Po nich následovalo dekorativní položení krytiny u římse. V průběhu celé pokládky bylo nutné neustálé měření, aby byl zajištěn dokonalý výsledek. Střední obvod pláště kopule byl zjištěn v hodnotě 10,19 m, a od něj bylo odvozeno dělení v rastru po šedesáti.

Po tomto důležitém kroku pro zjištění přesného počtu prvků v řadě, bylo možno přistoupit k pokládce první řady. Aby se zamezilo chybám a poškozením drahých kovových prvků, byly nejprve vytvořeny pomocné šablony z pozinkované oceli. Toto řešení umožnilo spočítat velikost i počet prvků v první řadě s přesností na milimetr. Teprve pak byly vyrobeny finální zlaté šablony a po odstranění pomocných prvků byly zahájeny práce na pokládce první řady. Všechny prvky kopule byly vyrobeny na speciálním ohýbacím stroji ruské výroby. Celkem bylo v první řadě použito 34 šablon o šířce 302 mm. Použité spoje jsou na stojatou drážku a všechny prvky jsou upevněny pomocí nýtů z nerezové oceli a bez viditelného upevnění.

Po položení první řady přistoupili ruští řemeslníci k výrobě ploché střešní šablony tvaru kosočtverce. Schválen byl její geometrický tvar o rozměrech 320 x 380 mm se zdvihem 35 mm. Obvod bář se postupně nejprve zvětšoval a pak opět zmenšoval, přesto se při pokládce počet šablon v jedné řadě neměnil. Proměnná však byla jejich velikost. Postupně se zvětšovala velikost kosočtverčných šablon i výška jejich zdvihu. Ten se pohyboval v rozmezí 25 až 55 mm. Maximální rozměr vyrobené šablony byl 430 mm (výška), 372 mm (šířka) a zdvih 55 mm. Při pokládce v poslední řadě měly šablony rozměr 50 x 210 mm se zdvihem 25 mm.

Závěrečnou fází prací byla výroba dekorativních plochých prvků, které jsou fixovány pomocí svorek na vnitřní lišty. Před samotnou výrobou byly zjištěny skutečné rozměry spodní a horní části obvodu kopule. Vzhledem k tomu, že délka od poslední řady kosočtverčných šablon k horní části kopule byla změřena 1,60 m, bylo rozhodnuto zvolit výšku dekorativních prvků 570 mm. Instalovány byly na kopuli ve dvou řadách. Vrchlík je tvořen plechem válcovaným ve tvaru komolého kužele. Propočty poloměrů byly provedeny za použití aplikace AutoCAD a rozvinutá plocha byla přenesena z papíru na kov.

Střešní kopulová bář je jedním z nejstarších typů střešních konstrukcí, který přežil do dnešní doby ve své původní podobě. Takto k ní přistupovali i současní ruští řemeslníci, kteří z technického hlediska vytvořili jedinečné dílo, jehož výsledkem je kopule se zlatou krytinou. Vzhled krytiny kopulové bář dodal celému chrámu odpovídající charakter a architektonickou formu. Výrazu kopule bylo dosaženo nejen dekorativním pokrytím s využitím řemeslné práce, ale i správnou volbou rozměrů a úměrným použitím různých dekorativních prvků. Umělecké myšlení a exkluzivní práce kombinující různé technologie pomohly vytvořit vzorový příklad střešního mistrovství.

